

Implementeringsprocess av röntgensjuksköterska i ultraljudsmetod

Röntgensjuksköterskor behöver uppnå medicinsk kompetens för att utföra arbetsuppgifterna inom ultraljudsmetod, vilket kan erhållas genom *Vidareutbildning för röntgensjuksköterskor på avancerad nivå i det medicinska abdominella ultraljudet*, samt kliniskt arbete under handledning. De röntgensjuksköterskor som är nyfikna på vad de nya arbetsuppgifterna inom ultraljud innebär kan med fördel prova utföra ultraljudsundersökningar på sin hemmaklinik för att få en förståelse över vad som förväntas av dem vid en eventuell aktualisering av vidareutbildning. Själva utbildningen och den kliniska upplärningen inom ultraljud är en krävande process och all stöttning från kollegor är välkommen!

Inför implementering av den nya rollen på kliniken är det bra om tilltänkt röntgensjuksköterska, radiologer och chef tillsammans diskuterar igenom hela processen. Innan utbildningen startar bör formerna för handledning samt vilka arbetsuppgifter som är tänkta ingå i den framtida nya rollen ha diskuterats och vara väl kända för alla på kliniken. För att lära sig de nya arbetsuppgifterna krävs placering förlagd med 100 % på ultraljud.

För röntgensjuksköterska som gått vidareutbildningen innebär det i praktiken en helt ny roll, med arbetsuppgifter som väsentligen skiljer sig från en grundutbildad röntgensjuksköterskas. Röntgensjuksköterskor som arbetar med ultraljudsundersökningar utför undersökningar, skriver utlåtanden och kan även signera sina egna utlåtanden. Därmed ställer röntgensjuksköterskan diagnos. Befogenhet att ställa diagnos har lösts på olika sätt i olika regioner i Sverige, ett sätt kan vara utformning av en befattningsbeskrivning (appendix 3–5).

Verksamheternas utformning och storlek brukar avgöra vilka metoder som finns på de olika röntgenavdelningarna. De mer avancerade ultraljudsmetoderna, som till exempel kontrastundersökningar samt intervention med dräniläggning, injektion och biopsi kan en röntgensjuksköterska med vidareutbildning i det medicinska ultraljudet utföra när erforderlig medicinsk kompetens uppnått. Efter godkänd examen i det medicinska abdominella ultraljudet på KI behöver den medicinska kompetensen både upprätthållas och vidareutvecklas. Detta kan ske genom internutbildning, auskultation och externa kurser. Det finns många bra kurser, som till exempel inom det muskuloskeletala ultraljudet.

För röntgensjuksköterskeprofessionen är vidareutbildningen på avancerad nivå en givande karriärväg, och för verksamheten mycket värdefullt eftersom både kvaliteten och kontinuitet på sektionen förbättras. För röntgensjuksköterskan innebär det ett betydligt större ansvar eftersom diagnosticering ingår i de nya arbetsuppgifterna. Ett fåtal regioner har arbetat fram en för verksamheten anpassad befattningsbeskrivning (appendix 3–5) som klargör vilka arbetsuppgifter röntgensjuksköterskan är tänkt att utföra, oftast med strukturering på bas-, mellan- och avancerad nivå. De nya arbetsuppgifterna innebär ett utökat ansvar vilket också bör avspeglas i en betydligt högre ny lön. Det ligger dock helt på röntgensjuksköterskans eget ansvar att förhandla fram en eventuell ny anställning med adekvat högre lön. Det är bra att diskutera även denna del i processen innan ansökan till vidareutbildningen skickas in.